

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
KANTON SARAJEVO
Ministarstvo za odgoj i
obrazovanja

Босна и Херцеговина
Федерација Босне и Херцеговине
КАНТОН САРАЈЕВО
Министарство за одгој и
образовања

Bosnia and Herzegovina
Federation of Bosnia and Herzegovina

CANTON SARAJEVO
Ministry for Education

Broj:11-04-34-32471-1/21

Sarajevo, 27.08.2021. godine

**UPUTSTVO O ORGANIZACIJI I REALIZACIJI ODGOJNO-OBRAZOVNOG RADA U
OSNOVNIM I SREDNJIM ŠKOLAMA NA PODRUČJU KANTONA SARAJEVO U
ŠKOLSKOJ 2021/2022. GODINI**

Sarajevo, august 2021. godine

web: <https://mo.ks.gov.ba>
e-mail: mo@mo.ks.gov.ba
Tel: + 387 (0) 33 562-128
Sarajevo, Reisa Džemaludina Čauševića 1

UVOD

Vlada Kantona Sarajevo na sjednici održanoj 26.08.2021. donijela je zaključak:

„Nastava u školskoj 2021/22. godini počinje 1. septembra 2021. godine u učionicama uz poštivanje Osnovnih principa prevencije u dokumentu Preporuke za škole za školsku 2021/22. godinu Federalnog kriznog štaba. Gdje nije moguće osigurati distancu od najmanje 1 metra, škole autonomno organiziraju nastavni proces, tako što će omogućiti da što veći broj učenika što češće bude obuhvaćen nastavom u učionici, uz maksimalnu iskorištenost svih prostornih kapaciteta škole.

Ministarstvo za odgoj i obrazovanje dat će uputstvo o specifičnim aspektima organizacije nastave.“

Osim zakona i podzakonskih akata referentni okvir za organizaciju odgojno-obrazovnog procesa predstavljaju i sljedeći dokumenti:

- Preporuke za škole u kontekstu COVID-19 za školsku 2021/22. godinu izdate od Zavoda za javno zdravstvo Federacije Bosne i Hercegovine, august 2021.
- Priručnik za organizaciju i realizaciju odgojno-obrazovnog procesa u okolnostima pandemije COVID-19 izdat od Ministarstva za odgoj i obrazovanje Kantona Sarajevo, juli 2021.
- Naredbe, mjere i zaključci Vlade Kantona Sarajevo.

OPŠTE ODREDBE

- **Trajanje časa:** 45 minuta u osnovnim i srednjim školama i 40 minuta u centrima i zavodima
- Prva smjena počinje u 08,00, a škola koja ima mogućnost može realizirati nastavu sa početkom u 09,00 sati, vodeći računa o radno-pravnom statusu nastavnika koji rade i u drugim školama i ukupnom trajanju nastavnog dana.
- Nastava se odvija u jednoj učionici za jedno odjeljenje. Izuzetno, uz jasno propisan put i plan kretanja moguće je za pojedine predmete organizirati kabinetsku nastavu. Kada grupa/odjeljenje napusti kabinet, isti je potrebno očistiti, prozračiti, a kontaktne površine definficirati.
- **Odmori i pauze:** mali odmor traje 5 minuta, a veliki odmor 15-20 minuta. Učenici razredne nastave mogu veliki odmor provesti van objekta škole uz prisustvo nastavnika i vodeći računa o poštivanju higijensko-epidemioloških mjera. Učenici predmetne nastave i učenici srednje škole odmori provode u kabinetu u kojem prate nastavu kako bi se izbjegle gužve i miješanje grupa. Preporučujemo da učenici kroz angažman redara u odjeljenju budu maksimalno uključeni u praćenje provođenja higijensko-epidemioloških mjera u učionici za vrijeme odmora. Preporučujemo pojačano prisustvo dežurnih nastavnika u vrijeme odmora.
- **Užina:** Konzumiranje užine moguće je u učionici u kojoj grupa prati nastavu. Nije dozvoljeno korištenje zajedničkih prostora škole za konzumiranje užine. Potrebno je stalno podsjećati na higijenu ruku i površina, te provoditi higijensko-epidemiološke mjere.
- **Vannastavne aktivnosti** moguće je organizirati u online okruženju uz maksimalno korištenje video/audio poziva u aktivnoj interakciji nastavnika sa učenikom ili u školi ili van objekta škole. Odvijanje vannastavnih aktivnosti u školi ili van objekta škole, moguće je pod istim higijensko-epidemiološkim uslovima kao za redovan nastavni proces.
- **Praktična nastava za učenike srednjih škola** odvijat će se u školskim radionicama i kod poslodavaca pod istim higijensko-epidemiološkim uvjetima kao i opće-obrazovna nastava.
- **Dodatna, dopunska i vanredna nastava** organizira se u školi pod istim higijensko-epidemiološkim uslovima kao za redovan nastavni proces.
- Škole koje realiziraju **međunarodne programe** sa eksternim ispitima ispitate mogu realizirati u školi poštujući higijensko-epidemiološke mjere.
- Nastava iz predmeta **Tjelesni i zdravstveni odgoj/Sport** realizira se u sali. Kad god je moguće nastavu je preporučeno održavati na otvorenom. Obavezno je poštivanje higijensko-epidemioloških mjera u svlačionicama i za vrijeme izvođenja nastave tjelesnog i zdravstvenog odgoja/Sporta. Fizička distanca mora se održavati sve vrijeme, a aktivnosti moraju biti organizirane tako da ne zahtijevaju dijeljenje ili dodavanje rekvizita. Učenici za vrijeme fizičkih aktivnosti ne nose masku.

- **Školske biblioteke** stoje na raspolaganju svim učenicima škole uz strogo pridržavanje higijensko-epidemioloških mjera i bez zadržavanja u prostorijama biblioteke.
- **Produženi boravak**
 - Škole mogu organizirati rad produženog boravka. Pri organizaciji rada produženog boravka potrebno je ispoštovati kriterije fizičke distance i što manjeg miješanja grupa. Za stolom dok objeđuju razmak između stolova mora biti 2 m od ivice jednog do ivice drugog stola, a razmak između učenika za stolom mora biti najmanje 1 m. Učenici sa teškoćama mogu produženi boravak pohađati u pratnji asistenta. U radu produženog boravka poželjno je uvesti više aktivnosti koje podrazumijevaju češći boravak učenika na svježem vazduhu.
- **Učenici sa teškoćama**
 - Za vrijeme trajanja nastave, uz nastavnika sa učenicima u učionici može biti prisutan i asistent u nastavi, stručni saradnici škole i članovi mobilnog tima za podršku inkluzivnom obrazovanju, uz obavezno poštivanje važećih epidemioloških mjera.
 - Inkluzivni odgoj i obrazovanje za učenike sa teškoćama u razvoju u online okruženju mora se kontinuirano realizirati.
 - Škole u saradnji sa asistentima i članovima Mobilnog stručnog tima u osnovnim i srednjim školama pružat će podršku nastavnicima i roditeljima učenika sa teškoćama u razvoju.
- **Nošenje maski:** obavezno je nošenje maski preko usta i nosa za zaštitu respiratornog sistema u zatvorenom prostoru sve vrijeme za sve osobe koje borave u školi. Od obaveze nošenja maski izuzeti su učenici uzrasta od 6 do 11 godina dok su u učionici, djeca mlađa od šest godina, osobe koje imaju problema sa disanjem zbog hroničnih bolesti ili koja ne mogu skinuti masku bez pomoći druge osobe (npr. osobe sa intelektualnim poteškoćama ili smetnjama u razvoju), osobe s oštećenjem sluha, učenici za vrijeme realizacije nastave iz predmeta Tjelesni i zdravstveni odgoj/Sport.
- **Učenici iz ugroženih grupa (učenici koji imaju hronična oboljenja)**
 - Učenici koji zbog oboljenja imaju povećan rizik od komplikacija izazvanih COVID-19, mogu nastavu pohađati od kuće samo na osnovu izvoda iz medicinske dokumentacije kojeg izdaje nadležni ljekar javne zdravstvene ustanove. Škola je dužna da za ove učenike osigura optimalan model praćenja nastave. Napominjemo da je škola dužna roditeljima ostaviti razuman rok za dostavu izvoda iz medicinske dokumentacije.
- Nastavnici održavaju **komunikaciju sa roditeljima** na informativnim i konsultativnim online sastancima. Razrednik održava informativne sastanke najmanje jednom u dvije sedmice, na sličan način i nastavnici koji nisu razrednici održavaju konsultativne online sastanke. Roditelji zadržavaju pravo da dobiju dodatne termine za informacije i konsultacije. Dolazak roditelja/staratelja u školu potrebno je svesti na razumnu mjeru.
- **Sjednice stručnih organa škole** kao i sastanci sa Vijećem roditelja/Vijećem učenika, roditeljski i informativni sastanci održavaju se online. Škole mogu navedene sjednice organizirati i uživo u prostorijama škole u skladu sa preporukama i smjernicama kriznih štabova u pogledu dozvoljenog broja osoba u zatvorenom prostoru.

- **Prijem učenika prvog razreda osnovne i srednje škole** neophodno je organizirati u dvorištima, holovima škole ili, ako uslovi u školi dozvoljavaju, u odjeljenjima, sa posebnim terminima za prijem svakog odjeljenja.
- Potrebno je uzeti u obzir da su učenici i učenice bili izloženi povećanom stresu u proteklom periodu, te da je sve sadržaje i aktivnosti, a posebno ocjenjivanje, potrebno planirati i realizirati imajući za cilj **cjelovit razvoj ličnosti učenika i opšte blagostanje**.
- Skrećemo pažnju da će u početku školske godine kao i uvijek do sada biti zabilježene gužve u saobraćaju. Molimo za razumijevanje kod **eventualnog kašnjenja učenika** na nastavu.

ZDRAVSTVENO-EPIDEMIOLOŠKE SMJERNICE U OKVIRU ORGANIZACIJE RADA ŠKOLE

- Radnici, roditelji i učenici škole dužni su da se pridržavaju svih propisanih epidemioloških mjera, preporuka i smjernica nadležnih organa i institucija.
- Neophodno je smanjiti protok/dolazak broja osoba koje nisu radnici škole, roditelji niti učenici škole. Boravak u zbornicama i drugim društvenim/zajedničkim prostorijama treba biti sveden na minimum.
- Odgovornost je roditelja da na dnevnoj bazi kontrolišu tjelesnu temperaturu učenika prije i poslije nastave. Obaveza je roditelja da ne šalju učenike u školu ukoliko imaju bilo kakve simptome COVID-19 ili sezonske gripe, nego da se jave školskom dispanzeru i traže daljnja ljekarska uputstva za liječenje učenika. U slučaju da je porodica/učenik imala/o bliski kontakt sa inficiranom osobom roditelj obavještava školu o ovim okolnostima i učenik se preventivno upućuje na pohađanje nastave od kuće u trajanju od 15 dana. Škole zadržavaju pravo da u svakom momentu mjere temperaturu učeniku, ukoliko učenik pokazuje vanjske manifestacije bolesti ili slabosti organizma.
- Uprava škole i razrednici, dužni su obavijestiti roditelje o sljedećem:
 - da ne dolaze u pratnji djeteta ako imaju simptome respiratorne bolesti (povišena tjelesna temperatura, kašalj, poteškoće u disanju, poremećaj osjeta njuha i okusa), ako im je izrečena mjera samoizolacije ili ako imaju saznanja da su zaraženi s COVID-19 ili došli u kontakt sa COVID-19 pozitivnom osobom)
 - da ne dovode dijete u školu ako dijete ima simptome respiratorne bolesti (povišena tjelesna temperatura, kašalj, poteškoće u disanju, poremećaj osjeta njuha i okusa), ako ima izrečenu mjeru samoizolacije te ako je dijete zaraženo s COVID-19 ili došlo u kontakt sa COVID-19 pozitivnom osobom)
- Ukoliko učenik razvije bilo koji od simptoma COVID-19 ili sezonske gripe u školi, učenika se izoluje u posebnu prostoriju, nastavnik kontaktira drugo ovlašteno lice škole (pedagog, sekretar, direktor, zamjenik direktora, stručni saradnik) da pozove roditelje/staratelje učenika/ice da odmah dođu po učenika u školu i obrate se nadležnom ljekaru. Dok ovlašteno lice škole kontaktira roditelje i dok roditelji ne preuzmu učenika, za učenika se obezbjeđuje briga u školi.
- **Ukoliko dođe do potvrde infekcije COVID-19 kod učenika i/ili nastavnika ostatak odjeljenja nastavlja raditi po ustaljenom modelu uz nastavak poštivanja svih epidemioloških mjera. S obzirom na zakonsku obavezu poštivanja svih mjera prevencije, smatra se da se nastava može nesmetano odvijati po ustaljenom modelu.**

- U slučaju da rukovodstvo škole ima bio kakve epidemiološke sumnje ili dileme prilikom realizacije neposrednog odgojno-obrazovnog procesa u vezi sa infekcijom COVID-19, mogu da kontaktiraju nadležne epidemiologe na području općine na čijem se području škola nalazi. Obaveza je rukovodstva i svih radnika škole da, ukoliko se dese slučajevi infekcija u pojedinim grupama ili kod pojedinih nastavnika, održavaju situaciju mirnom i staloženom, bez širenja panike unutar školske zajednice, da postupaju po epidemiološkim mjerama i smjernicama i organizaciono obezbijede nastavak daljnjeg školovanja učenicima koji nisu bili izloženi.
- **Tim za praćenje implementacije kriznog plana** na nivou svake škole dužan je da vodi evidenciju u skladu sa tabelama Kontrolna lista za upravljanje odgovorom na COVID-19 dostavljeno od JU Zavod za javno zdravstvo Kantona Sarajevo (objavljen na stranici Ministarstva za odgoj i obrazovanje Kantona Sarajevo dana 10.09.2020. godine).
- Škola je dužna voditi evidenciju o broju učenika i radnika (posebno za nastavnike, posebno za ostale radnike) oboljelih od COVID-19 i na poziv Ministarstva ili Zavoda za javno zdravstvo Kantona Sarajevo o istom će dostaviti izvještaj i informacije.
- Za dodatna pitanja i podršku u smislu provođenja važećih higijensko-epidemioloških mjera i provođenje osnovnih principa prevencije širenja korona virusa škole se mogu obratiti JU Zavod za javno zdravstvo Kantona Sarajevo na e-mail adrese Zavoda.
- Škola je dužna da revidira Krizni plan pripravnosti i isti prilagodi ovom Uputstvu.
- Poželjno je da u učionici budu i vizuelni materijali poput postera i brošura koji ukazuju na važnost održavanja fizičke distance i potrebe održavanja lične higijene. U svakoj učionici na ulazu kraj vrata stoji stol sa dezinfekcionim sredstvom za slobodnu upotrebu učenicima i nastavnicima. Učenici sjede u provjetrenim i prozračenim učionicama.

MINISTRICA
Naida Hota-Muminović

web: <https://mo.ks.gov.ba>
 e-mail: mo@mo.ks.gov.ba
 Tel: + 387 (0) 33 562-128

Sarajevo, Reisa Džemaludina Čauševića 1

